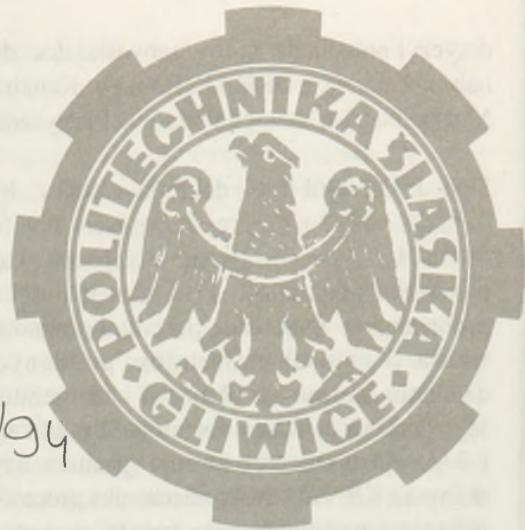

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

listopad '93

Rok akademicki
1993/94

nr 2

P. 4492/93/94

SENAT

■ Drugie zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej odbyło się 8 listopada 1993 r. z następującym porządkiem obrad: zaopiniowanie wniosku Politechniki Częstochowskiej o nadanie tytułu doktora honoris causa prof. Eugeniuszowi DYBANOWI, zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania dwóch pracowników na stanowisko profesora nadzwyczajnego, zatwierdzenie ramowego programu działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej Uczelni w latach 1993-96, podjęcie uchwały w sprawie wyborów do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich, powołanie Komisji ds. Hotelu Asystenckiego, zmiany w składzie Komisji Pojedynczej oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 40 członków Senatu i 7 zaproszonych gości.

■ W punkcie pierwszym prof. dr hab. inż. Tadeusz CHMIELNIAK, zaproszony na posiedzenie jako recenzent dorobku naukowego Kandydata do tytułu doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej profesora Ewgenija Pawłowicza DYBANA, przedstawił Jego charakterystykę,

Prof. E.P.Dyban (l.68) jest pracownikiem Instytutu Termofizyki Technicznej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie. Jego zainteresowania badawcze są rozległe i obejmują termodynamikę, aerodynamikę i konstrukcje silników

spalinowych oraz turbin parowych i gazowych. W tych dziedzinach jest uznanym w świecie specjalistą. Rezultaty badań prof. Dybana i Jego współpracowników zostały opublikowane w 9. monografiach i 220. artykułach naukowych i komunikatach. Jest autorem 50. patentów. Obecnie prof. Dyban jest przewodniczącym RN AN Ukrainy i członkiem RN Rosyjskiej AN. Wypromował 24. doktorów i 6. doktorów habilitowanych. W trakcie ponad 40. letniej aktywności naukowej prof. Dyban nawiązał kontakty naukowe z organizacjami i stowarzyszeniami naukowymi w wielu krajach. Liczne i pożyteczne były i są Jego kontakty z polskimi uczelniami i instytutami badawczymi, w tym z Politechniką Częstochowską, z którą wiąże się szczególnie ścisłe. Prof. T. Chmielniak w zakończeniu swojej recenzji stwierdził, iż osiągnięcia naukowe Kandydata z nadmiarem uzasadniają zamiar nadania Mu przez Politechnikę Częstochowską tytułu doktora honoris causa.

W głosowaniu tajnym Senat większością głosów (35 "tak", 3 "nie", 1 "wtrz.") poparł wniosek Politechniki Częstochowskiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa tej uczelni prof. E.P. Dybanowi.

■ W sprawach awansowych rozpatrzono dwa wnioski o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego Politechniki Śląskiej

● Wniosek pierwszy, przedstawiony przez Dziekana Wydziału Inż. Mat., Metal., Transp. i Zarządzania prof. R. SOSNOWSKIEGO,

dotyczył powołania na to stanowisko doc. dra hab. inż. Jerzego OKRAJNIEGO w Katedrze Mechaniki i Technologii Przeróbki Plastycznej.

Doc. J. Okrajni (l.43, doktorat - 1982 r., habilitacja - 1988 r.) jest pracownikiem Pol. Śl. od 1974 r. Specjalizuje się w zagadnieniach mechaniki materiałów, a w szczególności w problematyce zmęczenia, pękania i prognozowania trwałości materiałów poddanych działaniu zmiennych obciążeń i temperatur. Jego dorobek naukowy obejmuje 51 publikacji i 3 skrypty. Obecnie kieruje grantem uzyskanym z KBN nt. "Mikromechanika procesów pękania i prognozowania trwałości stopów metali w warunkach oddziaływań mechanicznych i cieplnych i z tej dziedziny jest promotorem otwartego przewodu doktorskiego. Z tej tematyki, oryginalnej i unikalnej w skali krajowej, wygłosił 5 referatów na międzynarodowych konferencjach naukowych oraz nawiązał współpracę z ośrodkami naukowo-badawczymi w Berlinie i Magdeburgu. Pełnił obowiązki kierownika Zakładu Mechaniki (1990-91), a obecnie jest kierownikiem Zespołu Dydaktycznego Mechaniki Technologii Przeróbki Plastycznej. Za działalność naukową i dydaktyczną kilkakrotnie wyróżniany nagrodami Rektora i nagrodą Ministra.

W dyskusji nad wnioskiem (wypowiadali się prof. W. CHOLEWA, prof. W. WINKLER i prof. F. KRASUCKI) poruszono sprawy formalne, dotyczące zgodności postępowania z przepisami przejściowymi Statutu Pol. Śl., które zakładają, że Rektor jest uprawniony do rozpatrywania tego typu wniosków bez ogłaszania konkursu do końca r. ak. 1992/93.

Po wyjaśnieniu tej kwestii (decyzję pozytywną Rektor podjął jeszcze przed wakacjami) Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (37 "tak", 0 "nie", 2 "wstrz.").

- Drugi wniosek, dotyczący powołania na stanowisko prof. ndzw. dra hab.inż. Konrada WOJCIECHOWSKIEGO z Instytutu Automatyki, zreferował Dziekan prof. J. CHOJCAN.

Dr hab. K. Wojciechowski (l. 49, doktorat - 1976 r., habilitacja - 1991 r.) jest absolwentem Wydz. Elektrycznego AGH i pracownikiem Politechniki Śląskiej od 1973 r. Jego zain-

teresowania naukowe dotyczą przede wszystkim syntezy prawa sterowania w warunkach niepewności, sterowania na podstawie informacji wizyjnej oraz przetwarzania sygnałów. W swoim dorobku naukowym posiada 70 publikacji, skrypt, 2 zeszyty monograficzne i udział w 25. pracach naukowo-badawczych. Jest promotorem pracy doktorskiej, członkiem licznych towarzystw naukowych, w tym członkiem-założycielem Towarzystwa Przetwarzania Obrazów. W latach 1985-86 i 1992 odbył staże naukowe w Holandii i Anglii. Za działalność naukową wyróżniony 7-krotnie nagrodą Rektora i nagrodą zespołową Ministra. W wyniku przeprowadzonego postępowania wygrał konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego (9.03.93 r.), a Rada Wydziału wynik tego konkursu zatwierdziła większością głosów.

W dyskusji nad wnioskiem JM Rektor wyjaśnił, że postępowanie w tej sprawie opóźniło się z winy Kandydata, który w okresie od wygrania konkursu w naszej Uczelni ubiegał się o zatrudnienie w innych uczelniach.

W tajnym głosowaniu Senat zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (35 "tak", 1 "nie", 2 "wstrz.").

- Bardzo ważnym, a jednocześnie czasochłonnym okazał się następny punkt obrad, w którym Rektor i Prorektorzy przedstawili "*Ramowy program działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej Politechniki Śląskiej w latach 1993-96*". Program - jak stwierdził na wstępie JM Rektor - jest kontynuacją rozpoczętych działań w poprzedniej kadencji.

- *W zakresie działalności dydaktycznej* projekt programu zawierał osiem punktów, które Prorektor B. POCHOPIEN kolejno omówił. Za jedno z podstawowych zadań uznał rozszerzenie oferty programowej w zakresie wszystkich rodzajów studiów (inżynierskie, magisterskie, doktorskie, ustawiczne) i doprowadzenie do względnej stabilizacji planów studiów. Dążeniem Władz Uczelni jest, aby każdy wydział mógł z początkiem przyszłego roku akademickiego przedstawić ofertę kandydatom dla wszystkich form studiów. Duży nacisk będzie położony na zwiększenie i doskonalenie bazy dydaktycznej, ale także na podniesienie wskaźnika efektywności studiowania.

Ze względu na uwagi zgłaszane do regulaminu studiów zaistnieje potrzeba jego modyfikacji. Modyfikacjom powinien podlegać również regulamin przyznawania pomocy materialnej w takim kierunku, aby preferować w nim wyniki w nauce. W zakresie udziału studentów w programach wymiany międzynarodowej wystąpiło już pewne ożywienie, ale możliwości są coraz szersze, a chętnych jest nadal niewiele. Istotnym elementem oceny procesu dydaktycznego powinien stać się system wykorzystujący opinie studentów. Władze Uczelni - stwierdził na zakończenie Prorektor - zamierzają jeszcze w tym roku akademickim podjąć inicjatywę rozszerzającą zakres wyróżnień przyznawanych studentom za wyniki w nauce.

Uzupełniając wypowiedź JM Rektor prof. W. WINKLER dodał, iż w zakresie poszerzenia bazy dydaktycznej rozważa się obecnie możliwość przejścia od miasta gmachu po GZUT, który będzie można zaadaptować do celów dydaktycznych. Przeszkodą rozwinięcia na szerszą skalę międzynarodowej wymiany studentów - wg opinii JM Rektora - jest brak uregulowań prawnych w odniesieniu do "sztywnych" programów dydaktycznych w naszym szkolnictwie oraz słaba znajomość języków obcych. W tej ostatniej kwestii Władze Uczelni będą popierać wszelkie inicjatywy zmierzające do wzmocnienia oddziaływania lektorów języków obcych na młodzież, aby w najbliższej perspektywie każdy absolwent naszej Uczelni posługiwał się dobrze przynajmniej jednym obcym językiem.

● *W zakresie działalności naukowo-badawczej* projekt programu, który zreferował Prorektor Wl. SIKORA, zawierał siedem punktów. Działalność naukowa wnosi do budżetu Uczelni ok. 1/3 środków finansowych i dlatego rozwój działalności dydaktycznej w dużym stopniu zależeć będzie od efektów tej pierwszej. W tym celu za niezbędne uznaje się zwiększenie udziału w programach badawczych krajowych i międzynarodowych. Badania stosowane muszą być ukierunkowane na potrzeby przemysłu i regionu. Dla udoskonalenia transferu osiągnięć naukowych i technologicznych, Uczelnia w najbliższym czasie popierać będzie dwa duże przedsięwzięcia: rozwój sieci informatycznej i zakończenie budowy wraz z komputeryzacją Biblioteki Głównej. Powstanie sieć informatyczna powiązana z siecią metropolitarną, która

jest finansowana przez KBN. Środki, które otrzymano w roku bieżącym na ten cel zostaną przeznaczone na budowę pętli światłowodowej, łączącej wszystkie budynki Uczelni. W roku przyszłym zostanie na naszym terenie zainstalowany komputer dużej mocy. Równocześnie będzie prowadzona komputeryzacja wewnątrz Uczelni. Ośrodek ETO będzie przekształcony w Uczelniane Centrum Informatyczne, bowiem jego zadania będą szersze niż tylko technika obliczeniowa. Władze Uczelni dążą do tego, aby uruchomienie systemu komputerowego było połączone z otwarciem nowej Biblioteki Głównej, co może nastąpić już w roku przyszłym. W tych obszarach Uczelnia starać się będzie o wsparcie finansowe i technologiczne w ramach współpracy międzynarodowej. Zgłoszony jest akces biblioteczny, na który można będzie pozyskać finanse z fundacji "Melona". Działalność naukowa wspomagana jest przez wydawnictwa i w tym zakresie - zdaniem Prorektora - nastąpiła już zdecydowana poprawa. Jeśli jednak chcemy być w tym względzie konkurencyjni, musi być unowocześniona baza poligraficzna. Badania naukowe w Uczelni oparte są głównie na funduszach budżetowych; zleceń z przemysłu nadal jest niewiele (ok. 10% ogólnego przerobu) i dlatego b. ważnym zadaniem jest wchodzenie w programy międzynarodowe.

Przed wszystkim - uzupełnił JM Rektor - muszą być w najbliższych miesiącach załatwione sprawy Drukarni. Nasze wydawnictwa muszą mieć dobrą szatę graficzną i jednocześnie stawać się konkurencyjne pod względem ekonomicznym. Druga sprawa, to sprawa kadry, bez której nie można rozwijać badań naukowych. W tym względzie trzeba będzie zrobić wszystko co możliwe, aby Uczelnia nie utraciła 3-4 pozycji wśród uczelni technicznych w kraju. Liczba profesorów tytularnych ma również wpływ na prowadzoną corocznie przez KBN kategoryzację, a ta na finanse.

● *Zamierzenia w zakresie organizacji i zarządzania* Uczelni omówił Dyrektor Adm. mgr W. WYDRYCHIEWICZ. Przedstawił pięć zadań, spośród których na czoło wysunięto przekształcenie scentralizowanego modelu administrowania w kierunku zwiększenia uprawnień i odpowiedzialności jednostek podstawowych w takich sprawach, jak: gospodarka finansowa, zaopatrzenie i gospodarowanie fun-

duszem wynagrodzeń. System zmian w tym obszarze jest wdrażany sukcesywnie od kilku lat, ale wymaga on dalszych prac związanych z wprowadzeniem odpowiednich mechanizmów. Pewnym modyfikacjom musi ulec regulamin organizacyjny jednostek działalności administracyjnej i usługowej. Drugą sferą poczynań jest dostosowanie struktur administracyjnych do wymogów określonych w aktach prawnych. Zdecentralizowany system zarządzania może funkcjonować sprawnie tylko wtedy, gdy dostęp do informacji będą posiadać wszystkie jednostki w hierarchii zarządzania. Taką możliwość stworzą systemy informatyczne, które są realizowane w Uczelni. W 1995 r. planuje się przekazanie wydziałom gospodarki funduszem wynagrodzeń i spraw kadrowych. Będzie to ostatni element przemian, którego wprowadzenie wymaga jednak najwięcej przemyślanych działań.

● *W dyskusji* nad projektem programu ogłoszono szereg uwag i wniosków.

Prof. J. BENDKOWSKI zwrócił uwagę na dostosowanie kierunków kształcenia i tematyki prac n-b do potrzeb regionu, związanych z jego restrukturyzacją. Ponadto wnioskował stworzenie lepszych warunków konkurencyjności Uczelni w stosunku do jednostek, które prowadzą odpłatną działalność dydaktyczną oraz oparcie współpracy zagranicznej w zakresie wymiany studentów na umowach zawieranych z poszczególnymi uczelniami.

Prof. A. ZIĘBIK pytał o losy rejestru studentów kończących studia z wyróżnieniem (założonego przed laty) oraz sugerował obniżenie narzutów na prace naukowo-badawcze. Rejestr - jak stwierdził Prorektor B. POCHOPIEN nie jest prowadzony od kilku lat. MEN wycofało dyplomy z wyróżnieniem, ale Uczelnia wprowadziła ocenę "b. dobrą z wyróżnieniem" i kontynuacja rejestru może być przedyskutowana. Możliwości manewru z narzutem przy obecnych przepisach są niewielkie, lecz - zdaniem JM Rektora - Komisja Senacka może ten temat podjąć.

Prof. W. CHOLEWA wnioskował, aby w programie ramowym znalazł się punkt, dotyczący działań zmierzających do zwiększenia aktywności Samorządu Studenckiego. W sprawie wprowadzającego ranking absolwentów sugerował prowadzenie list na poszczególnych kierunkach studiów.

Dr W. PILLICH zgłosił potrzebę wprowadzenia uzupełnień w projekcie programu o kierunki, w których ma zmierzać modyfikacja programu studiów oraz o prezentowanie potencjału i możliwości Uczelni, a nie tylko jej dorobku. Sugerował ponadto bardzo wnikliwe przeanalizowanie spraw dotyczących gospodarki funduszem wynagrodzeń przy planowanym ich przekazaniu jednostkom podstawowym.

Prof. A. ZASTAWNY stwierdził, iż zwiększenie wymiany studentów w ramach wymiany międzynarodowej nie przyniesie oczekiwanych wyników, jeżeli w Uczelni nie wypracuje się "systemu wykorzystania pomocy dla studentów przyjeżdżających z zagranicy".

Prof. J. SUWIŃSKI wnioskował, aby program uzupełnić o działania szczegółowe, które będą podejmowane przez Władze Uczelni w celu dokonania zmian i udoskonalenia w funkcjonowaniu Uczelni. Ustosunkowując się do tego wniosku JM Rektor podkreślił, iż jest to program ramowy i szczegółowe rozwiązania będą w przyszłości dyskutowane i oddzielnie głosowane na posiedzeniach Senatu; program zawiera bowiem jedynie kierunki działań.

Prof. L. DOBRZAŃSKI sugerował zmianę nazwy dokumentu. Główną część swojego wystąpienia poświęcił rozwojowi kadry naukowo-dydaktycznej, proponując w tym zakresie wprowadzenie konkretnego zapisu.

Mgr H. JAKUBIEC wnioskował uogólnienie zapisu w części dotyczącej przekształcenia Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem w Wydział. JM Rektor uzasadnił jednak celowość utrzymania tego zapisu.

Prof. K. KŁOSEK wyraził pogląd, że głębsze wejście do międzynarodowych programów i wymiana studentów wymagają dokonania zmiany planu studiów w kierunku systemów modułowych, obowiązujących w wielu krajach zachodnich. W tym względzie widzi również konieczność szybkiego określenia statusu jednostki w Rybniku. Ponadto zwrócił uwagę, iż w ramach modyfikacji administracji limituje się liczbę pracowników administracyjnych na wydziałach, a jednocześnie rośnie zakres obowiązków w dziekanatach. Ustosunkowując się do tej wypowiedzi JM Rektor zapewnił, iż wprowadzanie kolejnych zmian w zarządzaniu Uczelnią nie będzie się wiązać ze zwolnieniami pracowników, natomiast dopasowanie nowych

programów studiów do programów europejskich uznał za niemożliwe, ze względu na brak jednolitych programów europejskich.

Z opinią prof. K. Kloska, dotyczącą zmniejszenia liczby pracowników administracyjnych na wydziałach, nie zgodził się mgr W. Wydrychiewicz przypominając, że sprawa była zatwierdzona jednorazowo i obecnie Dziekani - w razie potrzeby - mogą dokonywać odpowiednich przegrupowań pracowników w swoich jednostkach.

Prof. B. DRZEŻŁA poinformował o działającym w Europie stowarzyszeniu, które próbowało zająć się unifikacją programów kształcenia w zakresie górnictwa, ale po zapoznaniu się z tymi programami stwierdzono zbyt dużą różnorodność i odstąpiono od zamierzeń. Z danych tych wynika ponadto, że nasi studenci mają w programach dwukrotnie więcej zajęć, niż ich koledzy z Europy Zachodniej.

Prof. J. CHOJCAN broniąc naszych programów studiów stwierdził, iż nasi studenci wyjeżdżający za granicę w celu kontynuowania studiów radzą sobie dobrze i nie warto "robić zamieszania", należy jedynie dbać o to, aby przekazywane im wiadomości przyzwoicie opanowali.

Po wniosku prof. K. MIKSCHA w sprawie zakończenia dyskusji i wniesieniu zgłoszonych poprawek, Senat w głosowaniu jawnym przyjął jednomyślnie następujący dokument:

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ, NAUKOWEJ I ORGANIZACYJNEJ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W LATACH 1993 - 1996

I. Działalność dydaktyczna

1. Rozszerzenie oferty programowej w zakresie wszystkich rodzajów studiów (inżynierskie, magisterskie, doktoranckie, ustawiczne).
2. Doprowadzenie do stanu względnej stabilizacji planów studiów.
3. Zwiększenie i udoskonalenie bazy dydaktycznej, w tym także sportowej.
4. Doskonalenie metod zmierzających do podniesienia wskaźnika efektywności studiowania.
5. Modyfikacja regulaminu studiów i regulaminu pomocy materialnej dla studentów.

6. Zwiększenie wymiany studentów w ramach programów międzynarodowych (np. TEM-PUS).

7. Opracowanie systemu wykorzystującego opinie studentów w procesie doskonalenia dydaktyki.

8. Rozszerzenie zakresu wyróżnień przyznawanych studentom za dobre wyniki w nauce.

9. Zaktywizowanie działalności Samorządu Studenckiego.

II. Działalność naukowo-badawcza

1. Dbanie o rozwój kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni.

2. Zwiększenie udziału w programach badawczych krajowych i międzynarodowych (np. GRANTY lub Joint Research Projects).

3. Ukierunkowanie badań stosowanych na potrzeby przemysłu i regionu.

4. Udoskonalenie transferu osiągnięć naukowych i technologicznych.

5. Organizacja konferencji i sympozjów naukowych prezentujących dorobek naukowy naszej Uczelni.

6. Unowocześnienie centralnej bazy bibliotecznej i stworzenie techniczno-organizacyjnych warunków dla łatwego komunikowania się z innymi ośrodkami bibliotecznymi w kraju i za granicą.

7. Usprawnienie organizacji procesu wydawniczego oraz modernizacja techniczna i organizacyjna drukarni.

8. Stworzenie uczelnianej sieci informatycznej.

III. Działalność w zakresie organizacji i zarządzania Uczelnią

1. Przekształcenie scentralizowanego modelu administrowania w kierunku zwiększenia uprawnień i odpowiedzialności jednostek podstawowych w takich sprawach jak: gospodarka finansowa, zaopatrzenie oraz gospodarowanie funduszem wynagrodzeń.

2. Przekształcenie struktury komórek organizacyjnych administracji w sposób gwarantujący właściwe wykorzystanie i integrację istniejących i wprowadzanych w przyszłości systemów informatycznych.

3. Usprawnienie struktury organizacyjnej wydziałów, w tym doprowadzenie do przekształcenia Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem w Wydział o tej samej nazwie.

4. Opracowanie struktury i zasad zarządzania jednostek międzywydziałowych, pozawydziałowych, ogólnouczelnianych i międzyuczelnianych zgodnie z potrzebami i kierunkami rozwoju Uczelni.

5. Modyfikacja dokumentów regulujących zasady zarządzania i administrowania Uczelnią (Statut, Regulamin Organizacyjny Administracji i Jednostek Działalności Gospodarczej).

■ W następnym punkcie *Senat podjął uchwałę w sprawie wyborów do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich.*

W uchwale - której projekt przedstawił prof. W. CHOLEWA - przyjęto, że zgłoszenia kandydatów spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy będą przyjmowane w sekretariacie Rektora do dnia 30 listopada br., a wybory odbędą się na posiedzeniu Senatu w dniu 6 grudnia br.

■ Kolejną sprawą było *powołanie Komisji ds. Hotelu Asystenckich.*

W głosowaniu jawnym Senat przyjął większością głosów następujące składy osobowe komisji:

Komisja ds. Hotelu Asystenckiego w Gliwicach

przewodniczący: dr inż. A. RYNCARZ (RG)
członkowie:

mgr inż. Z. KAWA (NSZZ "S")
mgr inż. J. GUZIK (ZNP)
mgr inż. J. MARCZYK (przew. RM HA)
E. PODOLAK (kierownik HA).

Komisja ds. Hotelu Asystenckiego w Katowicach

przewodniczący:

dr inż. A. SMOLIŃSKI (ZNP)

członkowie:

dr inż. J. MAZURKIEWICZ (NSZZ "S")
inż. Z. MADERAK (z-ca dyr. adm.)
mgr inż. A. BEMBNISTA (czł. RA HA)
mgr E. PASTUSZKO (z-ca kier. DS2)

■ Następnie *Senat zatwierdził następujące zmiany w składzie Zakładowej Komisji Pojedynawczej* powołanej Uchwałą z dnia 4 marca 1991 r.:

- odwołano ze składu Komisji dra inż. A. NAROGA i dr inż. J. CZERNIECA

- powołano na członków komisji mgra inż. R. HERDZYŃSKIEGO i dra inż. K. WALCZAKA.

■ W "sprawach bieżących i wolnych wnioskach" wypowiedzieli się:

● JM Rektor prof. W. WINKLER odczytał pismo ustępującego Ministra Edukacji Narodowej prof. Zdobysława FLISOWSKIEGO z dnia 20 października br. następującej treści:

Szanowny Panie Rektorze!

W związku z zakończeniem sprawowania Urzędu Ministra EN pragnę złożyć P. Rektorowi i całej społeczności akademickiej serdeczne podziękowanie za współpracę, która w mojej ocenie dobrze służyła szkolnictwu wyższemu!

Podejmowanym przeze mnie działaniom towarzyszyła troska o dobro szkolnictwa wyższego, nauki i naszej narodowej edukacji, jednak rozliczne trudności spowodowały, iż nie wszystkie moje zamierzenia mogły być zrealizowane.

Dlatego też z prawdziwą satysfakcją przyjmowałem wyrazy życzliwości i zrozumienia dla moich poczynań.

Jeszcze raz pozwalam sobie przekazać Panu Rektorowi życzenia satysfakcji z wypełniania powierzonej godności akademickiej a wszystkim pracownikom i studentom powodzenia i wytrwałości w wykonywaniu niełatwych obowiązków.

JM Rektor poinformował o wysłaniu z Uczelni pisma do prof. Zd. Flisowskiego z podziękowaniem za współpracę.

● JM Rektor poinformował następnie o planach związanych z Jubileuszem 50-lecia Uczelni. 50 Inauguracja roku akademickiego planowana jest na dzień 12 października 1994 r., natomiast 50-rocznica powstania Politechniki Śląskiej przypada w dniu 24 maja 1995 r. Z

tej okazji przewiduje się wydanie pamiątkowego albumu, który zostanie opracowany przez powołany już zespół redakcyjny. Pewne działania przygotowawcze rozpoczęto również na wydziałach, które dały początek naszej Uczelni. Planuje się także przygotowanie odpowiedniej tablicy pamiątkowej z nazwiskami doktorów honoris causa Politechniki Śląskiej.

● **Prof. T. GLINKA** - jako jeden z czterech elektorów do Rady Głównej Sz. W. z Uczelni - poinformował o przebiegu wyborów.

Rada Główna wybierana była w sekcjach. Sekcja Szkół Technicznych RG składa się z 8 członków wybranych spośród 51. elektorów reprezentujących 20 wyższych uczelni technicznych. Zebranie wyborcze odbyło się w Politechnice Warszawskiej w dniu 28.10.93 r. Do RG zgłoszono 26. kandydatów, spośród których 14. wyraziło zgodę na kandydowanie.

W wyniku wyborów skład Rady Głównej - Sekcji Szkół Technicznych ukształtował się następująco:

1. prof. A. HAŁAS - Pol. Wroclawska
2. prof. J. KAWECKI - Pol. Krakowska
3. prof. A. OLEŚ - AGH
4. prof. J. OSIOWSKI - Pol. Warszawska
5. prof. R. PARKITNY - Pol. Częstochowska
6. prof. St. SKOCZKOWSKI - Pol. Szczecińska
7. prof. J. SUŁKOWSKI - Pol. Śląska (RG)
8. prof. J. TUROWSKI - Pol. Łódzka

● **Mgr J. PŁONKA** w imieniu grupy pracowników nie będących nauczycielami akademickimi wyraził protest z powodu przemieszczeń jednostek administracyjnych w gmachu przy ul. Konarskiego, wychodząc z założenia, że częste zmiany lokalowe dezorganizują załatwianie spraw bieżących.

Ustosunkowując się do tej wypowiedzi Dyr. W. WYDRYCHIEWICZ stwierdził, iż jest ona przesadzona, bowiem w ostatnim czasie dokonano jedynie przeniesienia Działu Badań Naukowych i Transferu Technologii (z gmachu Budownictwa do gmachu będącego siedzibą Administracji Centralnej). Ponadto przemieszczenia jednostek administracyjnych są wynikiem nie złej woli administracji lecz

konieczności, wynikającej z zapewnienia odpowiednich pomieszczeń dla dydaktyki.

● **Prof. L. DOBRZAŃSKI** występując w imieniu grupy nauczycieli akademickich i studentów również nie zgodził się z wypowiedzią mgra J. Płonki. Stwierdził, iż celem nadrzędnym tych zmian było zapewnienie właściwych warunków odbywania zajęć dydaktycznych.

■ Obrady zakończono przyjęciem protokołu z I zwyczajnego posiedzenia Senatu.

Z PRAC JM REKTORA

■ W dniach 9-12 listopada br. JM Rektor przebywał w Uniwersytecie Technicznym w Ilmenau na zaproszenie Rektora tej uczelni. Omawiano możliwości zacieśnienia współpracy między obiema uczelniami.

■ 15 listopada br. odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu ds. Obchodów 50-lecia Politechniki Śląskiej. Posiedzeniu przewodniczył JM Rektor.

■ 22 listopada br. odbyło się spotkanie Kierownictwa Uczelni z Dziekanami, podczas którego omawiano zmiany zasad finansowania wydziałów oraz sprawy dydaktyczne i organizacyjne.

■ 23 listopada br. JM Rektor przebywał w Politechnice Warszawskiej. Z Rektorem PW omówiono sprawy dotyczące współpracy obu uczelni.

■ 26 listopada odbyło się posiedzenie Kolegium Rektorskiego poświęcone przygotowaniu programu porządku obrad Senatu w dniu 6 grudnia br. W tym samym dniu Rektor i Prorektorzy uczestniczyli w uroczystościach barbórkowych na Wydziale Górnicztwa i Geologii (o Barbórce piszemy w innym miejscu).

■ W dniach 29-30 listopada br. w Centrum Biznesu EXBUD w Kielcach odbyła się kolejna Konferencja Rektorów Uczelni Technicznych. W konferencji, której organizatorem była Politechnika Świętokrzyska, brał udział JM Rektor prof. W. WINKLER. Program konferencji obejmował: wystąpienie Dyrektora Departamentu Nauki w MEN, referat nt. finansowania szkolnictwa wyższego w Polsce, wystąpienie przedstawicieli KBN i RG Szkolnictwa Wyższego oraz dyskusję nad zmianami w "Ustawie o szkolnictwie wyższym" (szczegóły p. KONFERENCJA REKTORÓW).

KONFERENCJA REKTORÓW

Podczas obrad kolejnej Konferencji Rektorów Uczelni Technicznych Dyrektor Departamentu Nauki MEN p. dr GAŚIOROWSKI przedstawił program działania na najbliższą przyszłość. Jednym z ważniejszych punktów tego programu jest zwiększenie liczby osób studiujących w Polsce, szczególnie na poziomie wyższym zawodowym. Obecnie wskaźnik scholaryzacji w naszym kraju wynosi 16,0%, ale nadal jest to wskaźnik zbyt niski w porównaniu z innymi krajami. W roku 1992 liczba osób studiujących w uczelniach państwowych wynosiła 472,5 tys. i osiągnęła poziom z lat 1976-77. Poziom minimum w zakresie liczby studiujących występował w 1986 r. Jeśli chodzi o liczbę absolwentów szkół wyższych, to poziom maksimum zarejestrowany w roku 1980 wynosił 84 tys. osób; minimum wystąpiło w roku 1988 - 47,8 tys. absolwentów. W roku bieżącym studia ukończyło ok. 62 tys. osób, a więc przekroczyliśmy już znacznie poziom minimalny sprzed pięciu lat. Jest to efekt wzrostu liczby osób przyjmowanych na I rok studiów. W latach 1989-92 liczba ta wzrosła z 84,8 tys. zł. do 142,6 tys. osób, czyli o 68%. Do istotnych punktów programu działania MEN w zakresie szkolnictwa wyższego należą również sprawy dotyczące opracowania modelu kształcenia i doskonalenia zasad finansowania uczelni. Należy się spodziewać, że środki na badania naukowe wzrosną w przyszłym roku o 25%, ale będzie to wzrost uwzględniający inflację (faktycznie chyba należy oczekiwać spadku nakładów, jeśli inflacja będzie wyższa od tej wartości).

Ponadto Dyrektor zapewnił, iż granty zostaną utrzymane.

Zastępca przewodniczącego RG Szkolnictwa Wyższego p. prof. J. OSIOWSKI zaakcentował potrzebę opracowania programu rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce oraz zwrócił uwagę na konieczność przeprowadzenia oceny jakości kształcenia na tym samym kierunku w różnych uczelniach, proponując w tym zakresie wprowadzenie kategoryzacji szkół.

Bardzo interesujące dane przedstawił Prorektor Politechniki Świętokrzyskiej prof. M. PONIEWSKI w referacie dotyczącym finansowania szkół wyższych. Z danych tych wynika, że w latach 1989-92 dotacje dla uczelni na działalność dydaktyczną wzrosły w liczbach bezwzględnych z 633.500 mln zł. w 1989 r. do 7.504.859 mln zł. w 1992 r. Oznacza to, że w cenach porównywalnych z 1989 r. - uwzględniając współczynnik inflacji podawany przez GUS - dotacja ta uległa faktycznie obniżeniu o 47,6%. W tych samych latach zmniejszyło się zatrudnienie w grupie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi z 66,4 tys. w 1989 r. do 30,8 tys. w 1992 r., a liczba nauczycieli akademickich zmalała z 46,1 tys. w 1990 r. do 45,4 tys. w 1992 r., przy jednoczesnym wzroście liczby studentów. Obecnie na jednego nauczyciela akademickiego w Polsce przypada 20,7 studentów i jest to wskaźnik porównywalny ze średnim europejskim. Należy jednak pamiętać, że w uczelniach krajów wyżej rozwiniętych liczba godzin zajęć w tygodniu nie przekracza 20, a u nas kształtuje się na poziomie 32. Z danych MEN wynika ponadto, że 67-80% ogółu wydatków uczelni stanowią koszty wynagrodzeń, a więc nawet przy oszczędnym i racjonalnym gospodarowaniu finansami, na kształcenie kadr i badania naukowe niezbędne do prowadzenia działalności dydaktycznej oraz na utrzymanie uczelni pozostaje niewiele środków. Warto tu dodać, że w rezultacie kategoryzacji uczelni przeprowadzonej przez KBN w 1992 r. aż 45% jednostek (zszeregowanych do kategorii C i D) nie otrzymywało środków finansowych na prowadzenie działalności badawczej. Niepokojącym faktem jest również spadek liczby uzyskiwanych stopni doktora: 1437 w 1989 r. i 1077 w 1992 r. Zagroza to rozwojowi nauki polskiej, bowiem brak dopływu młodej kadry będzie powodował zastój w rozwoju kadry ze stopniem doktora habilitowanego i w efekcie

zmniejszenie liczby osób z tytułem profesora. W dyskusji rektorzy zakwestionowali sposób powoływania uczelni prywatnych, a zwłaszcza nadzór nad ich rozwojem. Główne zastrzeżenie dotyczyło braku własnej kadry przy otwieraniu kierunków na tych uczelniach, a więc stosowanie innych kryteriów niż w uczelniach państwowych.

Konferencja Rektorów Uczelni Technicznych podjęła uchwałę, wyrażającą zaniepokojenie przedłużającym się okresem niedostatecznego finansowania szkolnictwa wyższego i badań naukowych w Polsce. W uchwale, którą skierowano do Wicepremiera Rządu RP i Ministra Edukacji Narodowej prof. A. ŁUCZAKA, Rektorzy zwrócili się do Sejmu, Senatu i Rządu RP o przeznaczenie w budżecie Państwa istotnie wyższych środków na rozwój szkół wyższych i badań naukowych, o potraktowanie potrzeb wyższych uczelni technicznych i nauki jako jednego ze strategicznych priorytetów przy tworzeniu budżetu Państwa.

TYTUŁ, STANOWISKA I STOPNIE NAUKOWE

■ Tytuł naukowy

Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora **inż. Korneliuszowi MIKSCHOWI**, prof. Pol. Śl. z Instytutu Inżynierii Wody i Ścieków (RIE). Wręczenie nominacji odbyło się 29 listopada br. w Belwederze.

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego z dniem 15 listopada 1993 r. następujące osoby:

● **dr hab. inż. Konrad WOJCIECHOWSKI** - Instytut Automatyki (RAu)

● **doc.dr hab. inż. Jerzy OKRAJNI** - Katedra Mechaniki i Technologii Przeróbki Plastycznej (RM)

Wręczenie nominacji odbyło się 19 listopada.

■ Habilitacje

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

● **dr inż. Bogusław GRZESIK** (l. 53) z Instytutu Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej; temat pracy habilitacyjnej - "Analiza komutacji w przekształtnikach energoelektronicznych doskonałych i idealnych", RE - 1.06.93 r., zatwierdzenie przez CK ds TNiSN - 29.11.93r.

● **doc. dr inż. Edward CICHOWSKI** (l. 61) z Instytutu Eksploatacji Złóż; temat pracy habilitacyjnej - "Zagrożenia pyłowe w górnictwie węgla kamiennego - model celowej techniki bezpieczeństwa", RG - 29.06.93 r., zatwierdzenie przez CK ds TNiSN - 29.11.93 r.

● **dr inż. Ryszard BARCIK** (l. 53) z Politechniki Łódzkiej (Filia w Bielsku-Białej); temat pracy habilitacyjnej - "Oddziaływanie mikrostruktury stali WCLV i WLW na trwałość narzędzi do pracy na gorąco", RM - 11.05.93r., zatwierdzenie przez CK ds TNiSN - 29.11.93r.

■ Doktoraty

W listopadzie 1993 r. stopień doktora nauk uzyskali

● **mgr inż. Leon ŁUKWIŃSKI** (l.54) z Instytutu Materiałów Ogniotrwałych w Gliwicach ; temat pracy doktorskiej - "Studium mineralogiczno-technologiczne łupków ogniotrwałych ze złoża Lech Kopalni Nowa Ruda oraz nowe kierunki ich przeróbki i utylizacji", promotor - prof. dr hab. inż. Tadeusz KAPUŚCIŃSKI, RG - 9.11.93 r.

● **mgr inż. Jan CZEPELAK** (l.44) z Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Ocena trwałości pełzaniowej elementów ciśnieniowych obciążonych niesymetrycznie", promotor - prof. dr hab. inż. Gerard KOSMAN, RIE - 10.11.93 r.

● **dipl.-ing. Heinrich IGELBÜSCHER** (l.50) z Thyssen Still Otto Anlagentechnik Bochum; temat pracy doktorskiej - "Wpływ suchych i półsuchych metod oczyszczania gazów spalinowych w kotłach i reaktorach na sposób utylizacji produktów reakcji", promotor - prof. dr hab. inż. Tadeusz CHMIELNIAK, RIE - 10.11.93 r.

● **inż. Mashhour Mustafa Mohd BANI AMER** (l.25) z Jordanii; temat pracy doktorskiej - "Ocena metrologiczna pomiarów stopnia utlenowania organizmu człowieka", promotor - prof. dr hab. inż. Jerzy FRĄCZEK, RAu - 30.11.93 r.

Z opóźnieniem - niezależnym od redakcji - informujemy, że w miesiącu czerwcu stopień doktora uzyskali (oprócz wymienionych osób w numerze czerwcowym Z ŻYCIA...):

● **mgr Lidia DĄBEK** (l.33) z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach; temat pracy doktorskiej - "Badania nad węglem aktywnym i katalizatorem do syntezy octanu winyłu z acetylenu", promotor - dr hab. inż. Wojciech ZIELIŃSKI, prof. Pol.Śl., RCh - 30.06.93 r.

● **mgr inż. Izabela FOKT** (l.30) z Katedry Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Naftowej Pol.Śl.; temat pracy doktorskiej - "Badania nad syntezą sulfenianów pochodnych monosacharydów i ich reakcje ze związkami fosforu (III)", promotor - prof. dr hab. inż. Wiesław SZEJA, RCh - 30.06.93 r.

Gratulacje

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy, przyjazdy

W listopadzie br. 61 pracowników Uczelni udało się do różnych ośrodków zagranicznych. Celem wyjazdów były: konferencje (32 osoby), konsultacje (11), wymiana (7), staże (6)

oraz inne powody (7). Pracownicy wyjechali do następujących krajów: Czechy (20), Niemcy (18), Francja (6), Włochy (4), Słowacja (3), Ukraina (2), Węgry (2) oraz Holandia, Portugalia, Rosja, Szwajcaria, USA i Wielka Brytania (po jednej osobie).

W tym samym miesiącu w Uczelni przebywało 20 gości zagranicznych, w tym 10 na zaproszenie i 10 w ramach wymiany. A oto kraje, z których przyjechali nasi goście: Ukraina (9), Niemcy (5), Czechy (4), Anglia (1) i Holandia (1).

■ Współpraca z Deutsche Forschungsgemeinschaft

Na początku 1992 r. Instytut Chemii i Technologii Organicznej nawiązał kontakt z Deutsche Forschungsgemeinschaft, agendą państwową zajmującą się finansowaniem projektów badawczych w Niemczech. Poszukiwanie kontaktów poza granicami Polski, w związku z trudnościami finansowymi w kraju, wiązało się z koniecznością uzupełnienia zbiorów bibliotecznych Instytutu, szczególnie o unikatowe, ogólne pozycje. W czasie prawie dwuletnich kontaktów dzięki przychylności Prezydenta DFG Wolfganga Frühwalda oraz Kierowniczki Referatu Bibliotecznego dr Sigrun Eckelmann Instytut uzyskał dotację na zakup V wydania "Ullmann's Encyclopedia of Industrial Chemistry", które składa się z serii A obejmującej 28 tomów, zawierających artykuły z zakresu chemicznych procesów technologicznych i produktów chemicznych, oraz serii B obejmującej 8 tomów dotyczących podstaw inżynierii chemicznej, metod analitycznych i ochrony środowiska. Wartość tej dotacji wynosi ok 20 tys. DM. Kolejna dotacja wartości 24 tys. DM obejmowała zakup 23 -tomowego "The Centennial Index to the Beilstein Handbook". Indeks ten niezwykle ułatwił korzystanie z Encyklopedii Beilsteina, fundamentalnego dzieła z zakresu chemii organicznej, obejmującej aktualnie 439 tomów.

Instytut jest jedynym posiadaczem kompletnego wydania Encyklopedii Beilsteina na Śląsku. Z braku środków istniało niebezpieczeństwo przerwania subskrypcji dalszych uzupełnień ale DFG przyznał kolejną dotację na uzupełnienie zbiorów (10 tys. DM) i rozpatruje możliwość finansowania zakupu kolejnych tomów encyklopedii.

ORGANIZACJA

W listopadzie 1993 r. ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

● Nr 4/93/94 z dnia 2 listopada 1993 roku w sprawie ewidencji wydawnictw zakupionych z grantów przez Jednostki Naukowo-Badawcze Politechniki Śląskiej.

● Nr 5/93/94 z dnia 8 listopada 1993 roku w sprawie powołania Komisji d/s Hotelu Asystenckiego w Gliwicach i Katowicach.

● Nr 7/93/94 z dnia 18 listopada 1993 roku w sprawie poszerzenia składu Komisji Mieszkaniowej.

● Nr 8/93/94 z dnia 18 listopada 1993 roku w sprawie zasad mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej docentów posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego.

■ Pismo okólne

● Nr 3/93/94 z dnia 9 listopada 1993 roku w sprawie zmian w składzie Zakładowej Komisji Pojedynczej.

KONFERENCJE NAUKOWE, SEMINARIA

■ Groups and group Rings

Z pewnym opóźnieniem otrzymaliśmy informację o zorganizowanej we wrześniu 1993 r. Międzynarodowej Konferencji Naukowej pod wymienionym wyżej hasłem. Organizatorem konferencji, która odbyła się w dniach 21 - 24 września, był Instytut Matematyki. Podczas

konferencji wygłoszono i przedyskutowano 14 referatów, w tym 6 opracowanych przez autorów zagranicznych. W konferencji, oprócz przedstawicieli uczelni krajowych (Uniwersytet Warszawski, Pol. Śląska), uczestniczyli goście z sześciu uczelni zagranicznych: Tartu University (Estonia), Sankt Petersburg State University (Rosja), Technical University of Budapest. Teacher Training College Nyiregyhaza i Kossuth Lajos University - Debrecen (Węgry) oraz Technical University - Rousse (Bulgaria).

■ III Ogólnopolskie Seminarium "Geomertia i Komputer"

Uczestnicy seminarium "Geometria i Komputer", które odbyło się parę miesięcy temu (28-29 czerwca br.) w Wiśle, doszli do przekonania, że w procesie dydaktycznym komputer nie może zastępować tradycyjnych metod w dydaktyce. Dzięki możliwościom wizualizacji jest tylko uzupełnieniem w nauczaniu odwzorowań przestrzeni. Przedmiotem obrad, w których uczestniczyły 64 osoby (w tym 7 samodzielnych pracowników nauki) z 14 krajowych wyższych uczelni technicznych oraz Uniwersytetu Technicznego z Wiednia, były dwie grupy zagadnień:

- wykorzystanie komputerów do wspomagania procesu nauczania geometrii wykreślnej i rysunku technicznego oraz

- zastosowanie komputerów w pracach naukowo-badawczych związanych z geometrią.

Wygłoszono łącznie 15 referatów i komunikatów. Organizatorem seminarium była Katedra Geometrii Wykreślnej Wydziału Matematyczno-Fizycznego Politechniki Śląskiej.

■ Trwałość elementów i węzłów konstrukcyjnych maszyn górniczych

W dniach 9-19 listopada br. w DW "Buk" w Rudach Raciborskich odbyła się II KONFERENCJA NAUKOWO-TECHNICZNA na podany wyżej temat połączona ze szkoleniem nt. "Podstawy doboru i stosowania środków smarnych w maszynach górnictwa - teoria i praktyka".

W konferencji wzięło udział 35 osób a w szkoleniu - 30, głównie pracowników kopalń wę-

gła kamiennego. Wygłoszono 12 referatów naukowych oraz 3 komunikaty. Referentami byli pracownicy Politechniki Śląskiej, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Śląskiego oraz Gliwickiej Spółki Węglowej. Tematyka referatów wzbudziła duże zainteresowanie uczestników i stała się powodem ożywionej dyskusji na temat metod i kierunków poprawy trwałości i niezawodności maszyn w górnictwie. Szczególnym zainteresowaniem uczestników cieszyło się szkolenie na temat aktualnych zagadnień teorii i praktyki smarowania maszyn górniczych. Uczestnicy szkolenia uznali jako celowe i bardzo potrzebne prowadzenie cyklicznych kursów na tematy związane z racjonalizacją eksploatacji maszyn górniczych, szczególnie w zakresie profilaktyki przeciwawaryjnej maszyn górniczych, bazującej na najnowszych osiągnięciach tribologii, diagnostyki technicznej, niezawodności i teorii eksploatacji systemów maszynowych.

Organizatorem konferencji był Zakład Podstaw Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn Instytutu Mechanizacji Górnictwa Pol. Śląskiej. Przewodniczącym Rady Programowej Konferencji był dr hab. inż. Stanisław ŚCIESZKA, prof. Pol. Śl., a przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego - dr inż. Jacek SPALEK.

BARBÓRKA 93

Tradycyjne uroczystości barbórkowe organizowane przez Wydział Górnictwa i Geologii zaplanowano w tym roku już na miesiąc listopad.

W piątek 26 listopada od godz. 9.00 odbyła się konferencja naukowa pn. **RESTRUKTURYZACJA GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO I JEJ SPOŁECZNE SKUTKI**. Konferencja była właściwie już drugim punktem programu BARBÓRKI, bowiem o godz. 8.00 w Kościele Św. Michała przy ul. Łużyckiej odprawiona została Msza Św., w intencji pracowników i studentów Wydziału. O godz. 16.00 natomiast Dziekan Wydziału prof. B. DRZEŻŁA w towarzystwie Wiceministra Przemysłu i Handlu E. MORAWSKIEGO, JM Rekora prof. W. WINKLERA i Prorektora ds. Nauki prof. Wl. SIKORY, rozpoczął oficjalną część obchodów na które złożyły się: wręczenie odznaczeń i stopni górniczych pracownikom Wydziału oraz dyplomów ukończenia

studiów, wręczenie przechodniej honorowej szpady górniczej przodującej grupie studenckiej i "skok przez skórę", będący tradycyjnym przyjęciem studentów I roku do grona braci górniczej. Uroczystość, która zgromadziła licznych gości, w tym delegację Uniwersytetu Technicznego z Ostrawy, pracowników i studentów Wydziału, zakończył hymn górniczy. W niedzielę 28 listopada otwarto VIII Studencką Wystawę oraz Giełdę Mineralów Skal i Skamieniałości. Wystawie i giełdzie towarzyszył kiermasz wyrobów jubilerskich i pamiątkarskich z kamieni ozdobnych. Odbyły się również konkursy na najciekawsze kolekcje skamieniałości i mineralów świata oraz na najciekawszą kolekcję dydaktyczną z obszaru Górnego Śląska. Organizatorem niedzielnych imprez było Muzeum Geologii Złóż im. Cz. Poborskiego Instytutu Geologii Stosowanej. Komitet Organizacyjny obchodów tegorocznej BARBÓRKI pracował pod przewodnictwem dra inż. Jana BAKA.

STUDIA W NIEMCZECH

Międzynarodowy Uniwersytet w Zittau (Internationale Hochschul - Institut Zittau - IHI) ogłosił nabór kandydatów na studia w r. ak. 1994/95 na kierunki:

- TECHNIKA OCHRONY ŚRODOWISKA,
- INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNY.

Studia w IHI mogą podejmować m.in. kandydaci z naszej Uczelni, którzy mają zaliczone co najmniej cztery semestry studiów na dowolnym kierunku oraz dyplomaci. Kwalifikację na studia dla naszych kandydatów prowadzi Dział Nauczania, który w dniach 6-10 grudnia 1993r. zaplanował sprawdzian praktyczny z języka niemieckiego. Dla zakwalifikowanych kandydatów przewidziano intensywny kurs języka niemieckiego w Studium Języków Obcych w Pol. Śl., oraz wyjazdowe, kilkutygodniowe kursy w Niemczech.

Międzynarodowy Uniwersytet w Zittau został założony 15 lutego 1993 r. Jest to szkoła wyższa o randze uniwersytetu, kształcąca w Euroregionie Nysa studentów z Polski, Niemiec i Czech. Koncepcja programu kształcenia w IHI jest wynikiem współpracy między Uniwersyte-

tem Technicznym w Libercu (Republika Czeska), Politechniką Śląską w Gliwicach, Akademią Ekonomiczną we Wrocławiu oraz Wyższą Szkołą Techniczną (Hochschule für Technik Wirtschaft und Sozialwesen) w Zittau/Görlitz. W przyszłości do współpracy w zakresie kształtowania programów nauczania oraz prowadzenia prac badawczych dołączy Akademia Górnicza we Fryburgu (Bergbauakademie Freiberg - RFN). Założenia tej nowej międzynarodowej uczelni odpowiadają już dzisiaj wymaganiom kształcenia roku 2000, konsekwentnie wspierając myśl o Zjednoczonej Europie.

Celem Uniwersytetu jest kształcenie studentów polskich, niemieckich i czeskich, którzy dzięki kompleksowej wiedzy fachowej oraz znajomości realiów krajowych mogą pracować i myśleć w sposób interdyscyplinarny, działać na rzecz międzynarodowego wolnego przepływu wiedzy i technologii, podejmować działania w obrębie gospodarki i techniki. Oprócz kształcenia studentów Uniwersytet będzie prowadził prace badawcze. Priorytetem - obok badań podstawowych - będą badania stosowane o celach związanych z problematyką międzynarodową. Ważnym partnerem w prowadzeniu prac badawczych będzie Centrum Koordynacji Prac Badawczych w Euroregionie Nysa, z siedzibą w Libercu.

Od semestru zimowego r. ak. 1993/94 Uniwersytet prowadzi studia na kierunku "Technika ochrony środowiska", a od semestru zimowego r. ak. 1994/95 również studia na kierunkach: "Ekonomika przedsiębiorstwa" i "Inżynierijno-ekonomiczny".

A oto główne treści programowe prowadzonych kierunków studiów:

1. TECHNIKA OCHRONY ŚRODOWISKA

- podstawy nauki o środowisku:
- analityka środowiskowa
- technologia i technika ochrony środowiska
- informatyka w ochronie środowiska
- polityka, prawo i ekonomika w ochronie środowiska.

Po ukończeniu studiów absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra inżyniera (Diplom-Ingenieur).

2. EKONOMIKA PRZEDSIĘBIORSTWA

- makroekonomia i polityka gospodarcza
- ekonomika przedsiębiorstwa
- rachunkowość, bilanse, podatki
- marketing, planowanie i organizacja przedsiębiorstwa
- prawo
- gospodarka komunalna, regionalna, gospodarka energetyczna, ekonomika ochrony środowiska.

Po ukończeniu studiów absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra ekonomii (Diplom-Kauffrau, Diplom-Kaufmann).

3. INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNY

- polityka komunalna i regionalna
- gospodarka materiałowa i zarządzanie produkcją
- gospodarka energetyczna
- makroekonomia i polityka gospodarcza
- ekonomia przedsiębiorstwa
- prawo
- planowanie i zarządzanie przedsiębiorstwem
- informatyka w zarządzaniu
- technika zaopatrywania ludności w wodę, energię i gaz oraz gospodarka odpadami w skali regionu, techniki wykorzystania energii
- technologia produkcji.

Po ukończeniu studiów absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra inżyniera-ekonomisty (Diplom-Wirtschaftsingenieur).

Nauka języka

Ważny element studiów w Zittau stanowią nauka języka obcego oraz kształcenie międzykulturowe. Studenci z Polski i Czech uczą się języka niemieckiego oraz drugiego języka zachodnioeuropejskiego. Główne treści kształcenia międzykulturowego obejmują: geografie i historię gospodarczą, podstawy prawa, etykę, historię regionów oraz religioznawstwo porównawcze.

Studia w Międzynarodowym Uniwersytecie Zittau trwają sześć semestrów. Pierwsze trzy semetry studiów odbywają się w Zittau. Językiem wykładowym jest język niemiecki. Czwarty semestr - to praktyka zagraniczna. Semestr ten kończy się pisemną pracą semestralną. Piąty semestr służy pogłębieniu wiadomości w wybranym kierunku studiów. Szósty, końcowy semestr - przeznaczony jest na pisanie pracy magisterskiej.

Studenci z Polski oraz Republiki Czeskiej otrzymują comiesięczne stypendium w wysokości 500 marek.

Szczegółowe informacje można uzyskać, kierując zapytania na adres:

Internationale Hochschulinstitut Zittau
Geschäftsstelle
Markt 23
02763 Zittau
BRD, RFN
Fax: (03583)-510626 Tel: (03583)-7715-0

FRANCUSKIE STUDIUM PODYPLOMOWE

“Restrukturyzacja przemysłu i regionów”

W dniu 4 października 1993 roku rozpoczęły się zajęcia Francuskiego Studium Podyplomowego “Restrukturyzacja przemysłu i regionów”, zorganizowanego przez Instytut Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej oraz École des Mines de Nancy we Francji.

Celem Studium jest przygotowanie kwalifikowanych kadr zdolnych do nowoczesnego zarządzania przedsiębiorstwami, prowadzenia restrukturyzacji przemysłu a także tworzenia nowych organizacji produkcyjnych i wprowadzania do przemysłu nowych technologii.

Wykłady na Studium prowadzone są w języku francuskim, a wykładowcami są profesorowie z Francji.

Po rocznej nauce (wykłady, ćwiczenia, projekt restrukturyzacji wraz z praktyką w konkretnym przedsiębiorstwie) absolwenci uzyskują dyplom ukończenia École des Mines de Nancy typu MASTER.

Sluchaczami Studium są absolwenci wyższych studiów technicznych, ekonomicznych i prawnych z całego Regionu. W tym roku w zajęciach Studium uczestniczy 30 osób.

Kształcenie w ramach Studium Podyplomowego poprzedzone było intensywnym kursem dokształcającym języka francuskiego, zakończonym tygodniową sesją z udziałem lektorów francuskich.

Kształcenie w ramach Francuskiego Studium Podyplomowego przewidziane jest jako przedsięwzięcie cykliczne. W lutym 1994 roku planowane jest rozpoczęcie drugiej edycji tego Studium.

WSPOMNIENIA

z praktyki studentów w Niemczech

Dzięki wsparciu finansowemu DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), w dniach 8.08 - 26.08 grupa trzynastu studentów IV roku specjalności “Biotechnologia Środowiskowa” z b. Wydziału Inżynierii Środowiska w towarzystwie dwóch pracowników przebywała na praktyce zawodowej w Niemczech.

Celem praktyki było przedstawienie studentom niemieckich osiągnięć w dziedzinie ochrony środowiska. Pobyt w kilku uczelniach wyższych umożliwił studentom poznanie tematyki i sposobów realizowania prac badawczych związanych z zagadnieniami inżynierii środowiskowej oraz zwiedzenie wielu instalacji technicznych do oczyszczania ścieków i utylizacji odpadów. Jednocześnie studenci zapoznali się szczegółowo z systemami kształcenia przyszłych inżynierów - specjalistów ochrony środowiska.

Praktyka rozpoczęła się nieco nerwowo. Pomimo precyzyjnego określenia miejsca wyjazdu, wynajęty autobus nie pojawił się tam wczesnym rankiem w dniu wyjazdu. Okazało się, że kierowcy polecono jedynie "pojechać na Politechnikę", a więc ten zatrzymał się w miejscu, które kojarzyło się z naszą Uczelnią, ale nie był to ustalony z dyspozytorem adres. Po krótkim, bezskutecznym oczekiwaniu, rozpoczęto "przechesywanie" terenu i autobus odnaleziono. Jednak już w okolicach Klodzka, na niewielkich pagórkach autobus tracił moc, a buchające kłęby pary wymuszały niezaplanowane postoje. Po kilku krótkich, ale zwiastujących dalsze perturbacje kłopotach, grupa dotarła późnym wieczorem do Monachium. Tam z ulgą powitano oczekującego opiekuna z ramienia DAAD - sympatycznego Andreasa Hansena. Opiekun ten, pieszczotliwie zwany DAAD - manem, lub po wyczerpującym dniu DEATH - manem, pilnował właściwego przebiegu praktyki i czasu wolnego oraz regulował rachunki z tym związane. Niestety, na jakość naszego autobusu nie miał wpływu.

Pobyt w stolicy Bawarii rozpoczął się właściwie - w piwiarni, a potem w Katedrze Jakości Wód i Gospodarki Odpadami Politechniki Monachijskiej zwiedzono halę technologiczną oraz przyległy poligon doświadczalny z instalacjami w skali pilotowej, które wzbudziły zainteresowanie i zazdrość zarówno studentów, jak również pracowników. Równie efektowne wrażenie wywołała nowoczesna oczyszczalnia ścieków "Gut Marienhof" w pobliżu Monachium, która wspomagała starą, przeciążoną oczyszczalnię, a wyglądem swoim odbiegała od typowych obiektów tego typu.

W Stuttgarcie zwiedzono Międzynarodową Wystawę Ogrodnictwa, która mieściła się w parku, na poddanych rekultywacji terenach dawnego "cmentarzyska" samochodów. Sam park, pomimo wysiłków przewodniczki - egzaltowanej i ekspresyjnej niemieckojęzycznej Francuzki, nie wywarł tak dużego wrażenia jak oczekiwano, gdyż uczestnicy znali wcześniej Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku w Chorzowie. Jednakże pobyt uświadomił ponownie w jak małym stopniu wykorzystuje się własne krajowe osiągnięcia (Park w Stuttgarcie odwiedziło w tym roku za słoną opłatą ponad 5 mln osób).

W siedzibie Związku Wodno-Ściekowego w Saarbrücken zapoznano się ze sposobem organizacji ustawicznych kursów specjalistycznych dla różnego szczebla personelu oczyszczalni ścieków. Wykorzystywana do tego celu oczyszczalnia "Burbach", usytuowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie osiedla mieszkaniowego. Lokalizacja oczyszczalni unaoczniała, iż możliwe jest tak staranne wykonanie i eksploatacja oczyszczalni, że nie jest ona uciążliwa dla okolicznych mieszkańców.

Równie interesujące było zwiedzenie Laboratorium Alternatywnych Źródeł Energii Wyższej Szkoły Technicznej w Saarbrücken. Oprócz wrażeń akrobatycznych, jako że instalacje doświadczalne umieszczone były na dachach różnych budynków dostępnych jedynie za pomocą drabin, pobyt w Laboratorium uświadomił i dowiódł wielkich możliwości zaspokojenia potrzeb energetycznych bez konieczności naruszania ograniczonych zasobów naturalnych.

Natomiast pobyt w Laboratorium Ekologicznym Zakładów Chemicznych BASF w Ludwigshafen pozwolił zapoznać się z precyzyjną organizacją służb nadzorujących prawidłowe funkcjonowanie zarówno instalacji produkcyjnych jak i tych, które służą ochronie środowiska i likwidacji powstających zanieczyszczeń. O wadze jaką przywiązuje się w BASF do tych ostatnich zagadnień świadczą roczne wydatki na ten cel wynoszące 1,5 miliarda marek.

Pobyt w Akwizgramie pozwolił zapoznać się z opracowanym przez prof. Bohnkego z Politechniki Aachen, dwustopniowym biologicznym oczyszczaniem ścieków (proces AB) oraz głównymi problemami gospodarki odpadami miasta i okolicznych gmin.

W dalszej podróży uczestnicy praktyki mieli możliwość zapoznania się z działalnością centralnego biura DAAD i złożenia podziękowań za umożliwienie realizacji atrakcyjnej praktyki. Wspólny obiad zakończył sympatyczny pobyt w Bonn. Potem był wspaniały weekend w Kolonii. Kolończycy potrafią delektować się drobnymi przyjemnościami, co udało się skutecznie wszczepić uczestnikom praktyki. Brutalna rzeczywistość (autobus pokonywał 350 km przez 12 godzin!) przywiodła nas do Clausthal - Zellerfeld. Gderliwej właścicielce

hotelu nie udało się jednak zepsuć pozytywnego wizerunku malowniczo położonego w Górach Harzu, miasta. Natomiast w Politechnice Clausthal - Zellerfeld główną atrakcją były różnej wielkości bioreaktory o zwartej konstrukcji (high compact reactor), w których procesy biologicznego rozkładu zanieczyszczeń zachodzą o wiele szybciej niż w urządzeniach konwencjonalnych.

Końcowym etapem praktyki był pobyt w Merseburgu, gdzie dawna Wyższa Szkoła Techniczna przekształcona została w filię Uniwersytetu Marcina Lutera w Halle. Pobyt był okazją do ponownego nawiązania kontaktów, które w przeszłości były bardzo ożywione.

Prawie miesięczny pobyt w Niemczech był bardzo atrakcyjny zawodowo i krajoznawczo, jednak praktykanci i ich opiekunowie z ulgą przekroczyli granicę niemiecko-polską. Wiadomo, wszędzie dobrze (a nawet bardzo dobrze), ale w domu najlepiej.

Po krótkotrwałym wypoczynku, wspomnienia nie tylko zawodowych atrakcji, ale również licznych piwiarń w Monachium, nocnych spacerów po Heidelbergu, zwiedzania Spiry i udziału w festiwalu folklorystycznym w Kolonii, ożyły w czasie spotkania powakacyjnego dzięki wykonanym fotografiom i nakręconemu filmowi.

Opiekunami praktyki byli prof. dr hab. inż. Korneliusz MIKSCH i mgr inż. Bernadetta CZERSKA.

KRONIKA ŻAŁOBNA

14 listopada 1993 r. zmarł w wieku 73 lat prof. dr hab. Mieczysław KUCHARZEWSKI, emerytowany profesor zwyczajny, długoletni nauczyciel akademicki i dyrektor Instytutu Matematyki Wydziału Matematyczno-Fizycznego Politechniki Śląskiej. Jako wybitny specjalista z zakresu geometrii różniczkowej pracował również w Instytucie Matematyki PAN oraz wykładał w innych uczelniach wyższych: Uniwersytecie Jagiellońskim, Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytecie Śląskim i Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. Opublikował ponad 100 prac naukowych i wypromował 12 doktorów. Za wybitne osiągnięcia naukowe i dydaktyczne był wielokrotnie wyróżniany Nagrodami Rektora i Ministra oraz nagrodami państwowymi. Był człowiekiem wielkiego serca, wspaniałym Kolegą i cenionym nauczycielem akademickim, wychowawcą wielu pokoleń młodzieży. Msza Św. żałobna w intencji Zmarłego oraz uroczystości pogrzebowe odbyły się 18 listopada w Katowicach-Panewnikach i tam spoczął na wieki.

Opracowanie redakcyjne:
dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów,
Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623,
tel. 26 - 22

ZG Pol. Śl. z. 549/93 350